CİN KELİMESİNİN ANLAMI

Kur'ân'da 'fahşa' kavramını incelerken baktığım âyet-lerde, Lut kavmi ile ilgili olanlarda, A'raf 80 ve 81, Şu'ara 165, Neml 54 ve 55, Ankebut 28 ve 29 da **ete'tune** ve **lete'tune** kelimelerine rastladım ve bu kelimeler bu halleriyle başka Kur'ân âyetlerinde de yok. Bu sebeple ilgimi çekti. Bu kelimeyi, belki de mastarını, kökünü bilemediğim için elimdeki ve Internet'teki Arapça Kur'ân sözlüklerinde bulamadım. Bu konuda yardımınızı rica edeceğim.

Yine bu incelemem sırasında Necm suresi 32. âyette *"sizler annelerinizin karnında ceninler iken"* ifadesi dikkatimi çekti. Burada kullanılan 'cenîn' kelimesi ile 'cin' kelimesi arasında nasıl bir bağlantı olduğunu çıkaramadım. Bu konuda da bir cevap lütfederseniz çok memnun olurum...

Cevap: "Ete'tûne'l-fâhişete" sözü Lût'un, kavmine azar mahiyetindeki sözüdür. Siz dünyada kimsenin yapmadığı fuhşu mu yapıyorsunuz, diyor. "Le-te'tunne bihî" de Yusuf Suresindedir. Yakub çocuklarına, siz engellenmedikçe mutlaka onu geri getireceğinize söz vermelisiniz diye ahit alıyor.

Necm Suresine gelince: ***Ecinne***, ***cenîn***'in çoğuludur. ***Cenîn***ler demektir. *Cenîn*, anne karnına gizlenmiş çocuk demektir.
Cin
kökünden gelir.
Cinn
de gözle görülmeyen varlıklar demektir. Tıpkı
ins
gibi
cinn
de çoğul isimdir. Tekili
cinnî'
dir. Birkaç gün önce akşam kanallar arasında gezinirken tesadüfen Kanal 7'de izleyicilerinin sorularını cevaplayan birine rastladım. İzleyenlerden biri ona, çocuğuna can ismini verdiğini, oysa sonradan bu ismin cin anlamına geldiğini, bu yüzden kuşku içinde kaldığını belirtiyordu. Akademik unvana da sahib olan bu oldukça genç konuşmacı, önce
can
kelimesinin
cinn
'in çoğulu olduğunu söyledi. Sonra da bunun cinle ilgisi olmayıp can yani insanın nefsi canı anlamına geldiğini söyledi. Verdiği bilgi biraz eksiktir. Çünkü

cânn, cinn
in çoğulu değil, ism-i fâil kipidir; İblîs'in adıdır.
Cânn,
cinn
in çoğulu değil, tersine
cinn,
cânn
'ın çoğuludur.
Cânn:
gözden gizlenen anlamına gelir. Kur'ân'da bu kelime gözden gizli varlıkların atası ve sıfatı olarak kullanılır:
"Andolsun biz insanı pişmemiş çamurdan, değişmiş cıvık balçıktan yarattık. Cânn'ı da (insandan) daha önce, (vücudun gözeneklerine) nüfuz eden kavurucu ateşten yarattık."
(Hicr: 26-27)
Şevkânî bu âyetlerin tefsîrinde: "Gözlerden gizlendiği için cinlerin atasına cânn (gizlenen, saklanan) adı verilmiştir" der (Fethu'l-Kadîr: 3/130) Gözden gizli olduğu için anne karnındaki çocuğa
cenîn
dendiği gibi girift ağaçlarla zemini görünmeyen toprak parçasına da
"Cennet"
denilir.

Farsça'da cân ise görünen bedenin içinde bulunan, bedene hayat veren ruhtur. "Canımın canı: ruhumun içi", cânân, canın çoğulu olarak canlar anlamına geldiği gibi aynı zamanda cânân, sevgili, anlamına da gelir. Hz. Mevlânâ'nın şu beytinde canın ruh anlamı daha açıktır:

"Ten zi cân-u cân zi ten mestûr nîst Lîk ten râ dîd-i cân destûr nîst

Ten candan, can da tenden gizli değildir ama tene canı görme izni verilmemiştir."